

Narodowe Siły Rezerwowe w pytaniach i odpowiedziach

Autor: Zespół do spraw Profesjonalizacji Sił Zbrojnych RP

1. Co to są Narodowe Siły Rezerwowe?

Narodowe Siły Rezerwowe (NSR) tworzą żołnierze rezerwy, którym nadano przydziały kryzysowe. Jest to wyselekcjonowany zasób żołnierzy rezerwy, posiadających przydziały kryzysowe na określone stanowiska służbowe w jednostkach wojskowych, nadane w wyniku ochotniczo zawartych kontraktów na pełnienie służby wojskowej w rezerwie i pozostających w dyspozycji do wykorzystania w przypadku realnych zagrożeń militarnych i niemilitarnych, zarówno w kraju, jak i poza granicami państwa.

NSR nie stanowią oddzielnego, wyodrębnionego organizacyjnie komponentu Sił Zbrojnych RP. Oznaczają sposób uzupełniania części etatowych stanowisk poszczególnych jednostek wojskowych. O wskazaniu stanowisk służbowych na potrzeby NSR i ich obsadzie decydować będą dowódcy jednostek wojskowych.

2. Jakie jest przeznaczenie NSR?

Przeznaczenie NSR wynika z ich definicji, zawartej w ustawie o powszechnym obowiązku obrony RP. Żołnierze rezerwy na przydziałach kryzysowych, z uwagi na dyspozycję do okresowego pełnienia służby czynnej w razie potrzeby, stanowią wzmocnienie potencjału jednostek wojskowych w przypadkach uzasadnionych potrzebami obrony państwa, potrzebami Sił Zbrojnych RP lub zarządzania kryzysowego.

Zadaniem NSR, tak jak i całych Sił Zbrojnych RP, jest zapewnienie suwerenności i niepodległości Narodu Polskiego oraz jego bezpieczeństwa i pokoju. Siły Zbrojne mogą także brać udział w zwalczaniu klęsk żywiołowych i likwidacji ich skutków, działaniach antyterrorystycznych i z zakresu ochrony mienia, akcjach poszukiwawczych oraz ratowania lub ochrony zdrowia i życia ludzkiego, oczyszczaniu terenów z materiałów wybuchowych i niebezpiecznych pochodzenia wojskowego oraz ich unieszkodliwianiu, a także w realizacji zadań z zakresu zarządzania kryzysowego. Ponadto NSR służyć będą uzupełnieniu stanowisk służbowych występujących w strukturach polskich kontyngentów wojskowych poza granicami państwa.

3. Kto stanowi zasoby osobowe na potrzeby NSR?

„Zasoby osobowe na potrzeby Narodowych Sił Rezerwowych” to zaplecze rezerwowe Sił Zbrojnych RP. Tworzą je osoby podlegające obowiązkowi służby wojskowej będące żołnierzami rezerwy i zdolne do czynnej służby wojskowej, w tym do zawodowej służby wojskowej, do końca roku kalendarzowego, w którym kończą pięćdziesiąt lat życia, a posiadające stopień podoficerski lub oficerski sześćdziesiąt lat życia.

4. Jakie warunki powinien spełniać kandydat do przyjęcia obowiązków w ramach NSR?

Kandydat do przyjęcia obowiązków w ramach NSR powinien spełniać ogólne wymagania dotyczące osób powoływanych do czynnej służby wojskowej: polskie obywatelstwo, odpowiedni wiek życia oraz zdolność fizyczną i psychiczną do pełnienia czynnej służby

wojskowej. Powinna to być osoba będąca żołnierzem rezerwy, która pełniła wcześniej czynną służbę wojskową.

Do nadania przydziału kryzysowego żołnierzowi rezerwy konieczne jest uprzednie zawarcie kontraktu na wykonywanie obowiązków w ramach NSR. Kontrakt może być zawarty wyłącznie z żołnierzem rezerwy, który ochotniczo zgłosił się do jego zawarcia, a ponadto spełnia – oprócz wyżej wymienionych – łącznie następujące warunki:

- 1) posiada orzeczenie wojskowej pracowni psychologicznej w zakresie braku przeciwwskazań do pełnienia czynnej służby wojskowej;
- 2) nie był przeznaczony do służby zastępczej;
- 3) nie był karany za przestępstwo umyślne;
- 4) posiada wykształcenie co najmniej gimnazjalne przewidziane dla stanowisk przeznaczonych dla szeregowych lub co najmniej średnie przewidziane dla stanowisk przeznaczonych dla podoficerów albo wyższe przewidziane dla stanowisk przeznaczonych dla oficerów;
- 5) posiada przygotowanie zawodowe oraz kwalifikacje i umiejętności przydatne w służbie wojskowej;
- 6) zaliczył z oceną pozytywną sprawdzian z wychowania fizycznego zorganizowany przez dowódcę jednostki wojskowej;
- 7) pełnił służbę przygotowawczą i zdał egzamin na jej zakończenie, w przypadku żołnierza rezerwy, który wcześniej nie odbywał czynnej służby wojskowej.

Zawarcie kontraktu może być również uzależnione od posiadania przez żołnierza rezerwy:

- 1) orzeczenia wojskowej komisji lekarskiej o jego zdolności do pełnienia służby poza granicami państwa;
- 2) poświadczenia bezpieczeństwa.

5. Jakie czynniki motywacyjne planuje się stosować, aby pozyskać ochotników do NSR?

W celu stworzenia zachęt do podejmowania służby w NSR wprowadzono system motywacyjny dla żołnierzy rezerwy posiadających nadane przydziały kryzysowe, obejmujący zarówno uprawnienia o charakterze społeczno-ekonomicznym, jak też edukacyjnym i prestiżowym. Tak więc, przysługuje im prawo do wynagrodzenia za czas ćwiczeń i okresowej służby wojskowej, prawo do zwrotu kosztów dojazdów z miejsca zamieszkania do miejsca pełnienia czynnej służby wojskowej i z powrotem oraz inne świadczenia finansowe. Okres urlopu bezpłatnego udzielonego przez pracodawcę jest wliczany do okresu pracy, od którego zależą uprawnienia pracownicze.

Żołnierzowi NSR przysługuje możliwość dofinansowania kosztów studiów lub nauki albo stażu, kursu lub specjalizacji, zwłaszcza w specjalnościach wojskowych wymagających podwyższonych kwalifikacji. Ponadto przysługuje mu prawo do odznaczeń, wyróżnień i nagród, wystąpień publicznych oraz udziału w uroczystościach państwowych, wojskowych i lokalnych w mundurze, używania tytułu honorowego nadanego w drodze wyróżnienia, korzystania z pierwszeństwa w zatrudnieniu w urzędach administracji publicznej na stanowiskach związanych z obronnością kraju, bezpłatne wyżywienie lub równoważnik pieniężny w określonych okolicznościach, bezpłatne zakwaterowanie zbiorowe, umundurowanie i wyekwipowanie wojskowe w naturze lub równoważnik pieniężny, oznaki i odznaki przewidziane dla żołnierzy Narodowych Sił Rezerwowych, bezpłatne badania

profilaktyczne, szczepienia profilaktyczne i turnusy leczniczo-profilaktyczne w czasie pełnienia okresowej służby wojskowej.

Szczegółowe zasady przyznawania tych uprawnień zostały określone w rozporządzeniu wydanym przez Radę Ministrów.

6. Czy kobiety mogą przyjmować obowiązki w ramach NSR? Jeżeli tak, to na jakich warunkach?

Kobiety mogą przyjąć obowiązki w ramach NSR na zasadach ogólnych. O przyjęciu decydują ich kwalifikacje i potrzeby Sił Zbrojnych RP. Warunkiem koniecznym jest uprzednie pełnienie czynnej służby wojskowej i przeniesienie do rezerwy.

W związku z tym, w razie chęci wstąpienia kobiet do NSR, konieczne będzie wcześniejsze stawienie się ich do kwalifikacji wojskowej w trybie ochotniczym i pełnienie służby przygotowawczej.

7. Jaka jest rola dowódcy jednostki wojskowej w procesie przyjęcia żołnierza rezerwy do NSR?

Dowódca jednostki wojskowej jest właściwy do zawarcia kontraktu z żołnierzem rezerwy na wykonywanie obowiązków w ramach NSR. Do niego należy decyzja o przyjęciu żołnierza rezerwy na stanowisko służbowe w ramach NSR w dowodzonej przez niego jednostce wojskowej. W tym celu opiniuje i weryfikuje kandydata, prowadzi z nim rozmowę kwalifikacyjną, przeprowadza egzamin z wychowania fizycznego, sprawdza jego przydatność i kwalifikacje. W razie potrzeby, przed zawarciem kontraktu, może wystąpić z wnioskiem o wydanie przez odpowiedni organ poświadczenia bezpieczeństwa.

8. Jaka jest rola wojskowego komendanta uzupełnień w procesie przyjęcia żołnierza rezerwy do NSR?

Wojskowy komendant uzupełnień jest właściwy do przyjęcia wniosku żołnierza rezerwy o zawarcie kontraktu na wykonywanie obowiązków w ramach NSR i skierowania go do dowódcy jednostki wojskowej, w której ma być nadany przydział kryzysowy. Przed zawarciem kontraktu może wystąpić z wnioskiem o wydanie przez odpowiedni organ poświadczenia bezpieczeństwa dla żołnierza rezerwy. Kieruje też kandydata do służby w NSR do wojskowej komisji lekarskiej i pracowni psychologicznej. Wojskowy komendant uzupełnień nadaje oraz unieważnia przydziały kryzysowe, działając w porozumieniu z dowódcą jednostki wojskowej.

9. Jakie rodzaje czynnej służby wojskowej mogą pełnić żołnierze rezerwy w ramach NSR?

Żołnierze rezerwy w ramach NSR będą odbywać ćwiczenia wojskowe oraz pełnić okresową służbę wojskową.

10. Jakie są rodzaje ćwiczeń żołnierzy rezerwy?

W znowelizowanych przepisach ustawy o powszechnym obowiązku obrony RP określono rodzaje ćwiczeń wojskowych ze względu na okres ich trwania oraz zakres odbywania. Ćwiczenia wojskowe odbywane będą jako: jednodniowe, krótkotrwałe (trwające nieprzerwanie do trzydziestu dni), długotrwałe (trwające nieprzerwanie do dziewięćdziesięciu dni) oraz rotacyjne, trwające łącznie do trzydziestu dni i odbywane z przerwami w określonych dniach w ciągu danego roku kalendarzowego. Te ostatnie są nowym rodzajem ćwiczeń, przewidzianym dla żołnierzy posiadających nadane przydziały kryzysowe, tj. NSR.

Żołnierze rezerwy tworzący NSR oprócz ćwiczeń rotacyjnych odbywać będą ćwiczenia wojskowe w trybie natychmiastowego stawiennictwa. Ponadto w okresie obowiązywania przydziału kryzysowego odbywać oni mogą ćwiczenia wojskowe krótkotrwałe, a na ich wniosek lub za ich zgodą dodatkowo inne ćwiczenia wojskowe krótkotrwałe i długotrwałe, jeżeli takie będą potrzeby Sił Zbrojnych RP.

Pozostali żołnierze rezerwy, stanowiący zasoby osobowe na potrzeby NSR, będą mogli odbywać ćwiczenia wojskowe tylko w trybie ochotniczym (w tym na potrzeby zawarcia kontraktu w celu nadania przydziału kryzysowego). W trybie ochotniczym ćwiczenia wojskowe będą mogły również odbywać inne osoby, jeżeli takie będą potrzeby Sił Zbrojnych RP.

Jednocześnie Rada Ministrów jest upoważniona, w przypadkach uzasadnionych potrzebami obrony państwa lub potrzebami Sił Zbrojnych RP, a także w okresie trwania obowiązku odbywania zasadniczej służby wojskowej oraz przeszkolenia wojskowego, do wprowadzania, w drodze rozporządzenia, obowiązku odbywania ćwiczeń wojskowych przez żołnierzy rezerwy i inne osoby mające uregulowany stosunek do służby wojskowej.

11. Na czym polegają ćwiczenia wojskowe rotacyjne?

Ćwiczenia wojskowe rotacyjne przeznaczone są dla celów szkoleniowych, podtrzymania więzi żołnierza rezerwy z jednostką wojskową, praktycznego wykonywania zadań na stanowiskach służbowych, zgrywania pododdziałów i przygotowania do okresowej służby wojskowej.

Ćwiczenia te będą trwały łącznie do 30 dni i będą odbywane z przerwami w określonych dniach w ciągu danego roku kalendarzowego. Dni, w których odbywane będą ćwiczenia wojskowe rotacyjne, ustala – w formie zbiorowego wykazu – dowódca jednostki wojskowej, do której żołnierze rezerwy posiadają nadane przydziały kryzysowe. Wykaz sporządza się nie później niż na 30 dni przed upływem roku kalendarzowego poprzedzającego rok kalendarzowy, w którym będą odbywane ćwiczenia i zapoznaje się z nim żołnierzy rezerwy, a wyciąg z tych wykazów przesyła wojskowemu komendantowi uzupełnień w celu powołania tych żołnierzy na ćwiczenia wojskowe. Wykaz można zmieniać tylko za zgodą żołnierza rezerwy. Wyciąg z wykazu dołącza się do karty powołania.

12. W jakich przypadkach będzie można uruchomić okresową służbę wojskową i kto będzie mógł ją pełnić?

Okresową służbę wojskową pełni się w przypadkach uzasadnionych potrzebami obrony państwa, potrzebami Sił Zbrojnych RP lub zarządzania kryzysowego, zwalczania klęsk żywiołowych i likwidacji ich skutków, działań antyterrorystycznych, ochrony mienia, akcji

poszukiwawczych oraz ratowania lub ochrony zdrowia i życia ludzkiego, oczyszczania terenów z materiałów wybuchowych i niebezpiecznych pochodzenia wojskowego oraz ich unieszkodliwiania, a także wykonywania zadań przez Siły Zbrojne poza granicami państwa. Okresową służbę wojskową mogą pełnić wyłącznie żołnierze NSR. Powołanie do okresowej służby wojskowej może nastąpić w trybie „normalnym” lub w trybie natychmiastowego stawiennictwa.

13. Czy żołnierz rezerwy w ramach NSR może zostać skierowany do pełnienia czynnej służby wojskowej poza granicami państwa?

Żołnierz rezerwy w ramach NSR może zostać wyznaczony lub skierowany do pełnienia czynnej służby wojskowej poza granicami państwa. Pełnienie tej służby może nastąpić w ramach okresowej służby wojskowej. Zobowiązanie żołnierza rezerwy do pełnienia służby poza granicami państwa, wyrażone w podpisanej kontrakcie na podjęcie obowiązków w ramach NSR, stanowi jednocześnie spełnienie wymogu uzyskania jego pisemnej zgody na pełnienie tej służby, o której mowa w ustawie o zasadach użycia lub pobytu Sił Zbrojnych RP, poza granicami państwa.

14. Jaki charakter ma przydział kryzysowy i w jakiej następuje formie?

Przydział kryzysowy ma charakter stosunku administracyjno-prawnego. Z tego względu do nadania przydziału kryzysowego uprawniony jest wyłącznie organ administracji publicznej, którym jest wojskowy komendant uzupełnień. Nadanie przydziału kryzysowego następuje w formie karty przydziału kryzysowego, stanowiącej decyzję administracyjną. Postępowanie w sprawie nadania przydziału kryzysowego jest dwuinstancyjne i podlega kontroli sądowo-administracyjnej sprawowanej przez wojewódzkie sądy administracyjne.

Przydziały kryzysowe mogą być nadawane żołnierzom rezerwy w czasie pokoju na stanowiska służbowe, które są określone w etacie jednostki wojskowej. Warunkiem nadania przydziału kryzysowego jest zawarcie kontraktu na wykonywanie obowiązków w ramach Narodowych Sił Rezerwowych między żołnierzem rezerwy a dowódcą jednostki wojskowej, w której ma być nadany ten przydział.

15. Jaki jest czas przebywania na przydziale kryzysowym i jakie przesłanki skutkują jego unieważnieniem?

Przydział kryzysowy można nadać na okres od 2 do 6 lat, z możliwością jego ponownego nadania, jednak na łączny okres nie dłuższy, niż 15 lat.

W przepisach określono tryb nadawania i unieważniania przydziałów kryzysowych oraz przypadki uzasadniające unieważnienie tych przydziałów.

Unieważnienie przydziału kryzysowego żołnierzowi rezerwy następuje w sposób obligatoryjny w przypadku:

- 1) zrzeczenia się obywatelstwa polskiego;
- 2) osiągnięcia wieku 60 lat, a w przypadku szeregowych 50 lat życia;
- 3) wybrania na posła, w tym do Parlamentu Europejskiego, senatora, na kierownicze stanowisko państwowe oraz do organów wykonawczych samorządu terytorialnego;
- 4) niezdolności do czynnej służby wojskowej;
- 5) utraty stopnia wojskowego albo degradacji;

- 6) zwolnienia z okresowej służby wojskowej w wyniku prawomocnego orzeczenia kary dyscyplinarnej usunięcia z tej służby;
- 7) skazania prawomocnym wyrokiem na karę pozbawienia wolności albo karę aresztu wojskowego, bez warunkowego zawieszenia jej wykonania, a także prawomocnego orzeczenia środka karnego pozbawienia praw publicznych;
- 8) powołania do zawodowej służby wojskowej lub przyjęcia do służby wojskowej w charakterze kandydata na żołnierza zawodowego;
- 9) niewyrażenia przez żołnierza rezerwy zgody na zmianę przydziału kryzysowego w przypadku rozformowania jednostki wojskowej lub skreślenia stanowiska służbowego.

Unieważnienie przydziału kryzysowego żołnierzowi rezerwy może nastąpić także w przypadku:

- 1) odmowy przyjęcia skierowania do wojskowej komisji lekarskiej lub wojskowej pracowni psychologicznej, niezgłoszenia się do tej komisji lub pracowni w określonym terminie i miejscu albo niepoddania się badaniom, do których żołnierz rezerwy został zobowiązany przez tę komisję lub pracownię;
- 2) odmowy przyjęcia lub nieodebrania karty powołania albo niestawienia się, w przypadku powołania do czynnej służby wojskowej, w określonym terminie i miejscu do odbycia ćwiczeń wojskowych lub okresowej służby wojskowej;
- 3) skazania prawomocnym wyrokiem na karę pozbawienia wolności albo karę aresztu wojskowego, z warunkowym zawieszeniem wykonania tej kary;
- 4) odmowy wydania lub cofnięcia żołnierzowi rezerwy wymaganego poświadczenia bezpieczeństwa;
- 5) w przypadku rozformowania jednostki wojskowej lub skreślenia stanowiska służbowego, jeżeli brak jest możliwości zmiany przydziału kryzysowego;
- 6) wniosku żołnierza rezerwy, uzasadnionego szczególnie ważnymi względami osobistymi lub rodzinnymi.

16. Jakie świadczenia otrzymywał będzie pracodawca z tytułu wykonywania obowiązków w ramach NSR przez jego pracownika?

Pracodawcom zatrudniającym żołnierzy rezerwy posiadających nadane przydziały kryzysowe przyznano określone świadczenia finansowe, rekompensujące koszty poniesione przez nich z tytułu utrudnień związanych z powołaniem żołnierza rezerwy na ćwiczenia lub do służby okresowej.

Pracodawcom przysługiwać będzie świadczenie pieniężne za okres odbywania ćwiczeń wojskowych lub pełnienia okresowej służby wojskowej przez żołnierza. Świadczenie to obejmie wyłącznie rekompensatę kosztów, bez kwot wynagrodzenia, poniesionych przez pracodawcę z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę na czas określony nowego pracownika w celu zastępstwa żołnierza rezerwy w czasie pełnienia przez niego czynnej służby wojskowej lub z tytułu powierzenia tego zastępstwa innemu pracownikowi, a także wypłaty żołnierzowi rezerwy odprawy przed jego powołaniem po raz pierwszy do okresowej służby wojskowej.

Świadczenie wypłacane będzie na udokumentowany wniosek pracodawcy. Kwotę świadczenia ustali szef wojewódzkiego sztabu wojskowego. Odmowa wypłaty świadczenia lub ustalenie kwoty niższej, niż wskazana we wniosku pracodawcy, nastąpi w drodze decyzji administracyjnej.

Kwota świadczenia za każdy dzień odbywania ćwiczeń wojskowych lub pełnienia okresowej służby wojskowej przez żołnierza rezerwy nie może być wyższa od 1/30 dwuipółkrotnego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw.

17. Czy żołnierzom, posiadającym uprawnienia emerytalne, przyznano uprawnienia w tym zakresie z tytułu służby w NSR?

Szczególne uprawnienia emerytalne przysługują tylko żołnierzom rezerwy posiadającym wojskowe uprawnienia emerytalne (byłym żołnierzom zawodowym).

Okres pełnienia czynnej służby wojskowej w ramach NSR dolicza się, na wniosek żołnierza rezerwy do wysługi emerytalnej. Emerytura żołnierza wzrasta o wskaźnik 2,6% dotychczasowej podstawy jej wymiaru za każdy rok pełnienia czynnej służby wojskowej, a jeżeli okres ten był krótszy niż rok, to wskaźnik ten przelicza się proporcjonalnie za każdy dzień tej służby.

Ustalenie wysokości emerytury przez doliczenie nieuwzględnionych dotychczas w wymiarze świadczenia okresów następuje na wniosek zgłoszony nie wcześniej, niż po zakończeniu kwartału kalendarzowego, w którym nastąpiło zwolnienie żołnierza z czynnej służby wojskowej.

18. Jakie należności finansowe będzie otrzymywał żołnierz rezerwy z tytułu wykonywania obowiązków w ramach NSR?

Żołnierzom rezerwy, posiadającym nadane przydziały kryzysowe, przysługuje uposażenie za czas udziału w ćwiczeniach i okres pełnienia służby okresowej. Zasady wypłacania uposażenia za okres ćwiczeń reguluje ustawa z dnia 17 grudnia 1974 r. o uposażeniu żołnierzy niezawodowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 693, z późn. zm.). Żołnierzom rezerwy pełniącym okresową służbę wojskową przysługują, odpowiednio do posiadanego stopnia wojskowego, uprawnienia żołnierzy pełniących kontraktową zawodową służbę wojskową.

Niezależnie od uprawnień wynikających z odbywania ćwiczeń wojskowych i pełnienia okresowej służby wojskowej, jeżeli wynagrodzenie żołnierza rezerwy z tytułu stosunku pracy jest wyższe niż uposażenie zasadnicze otrzymywane w czasie pełnienia okresowej służby wojskowej, przysługuje mu w tym czasie rekompensata finansowa w wysokości różnicy między tym wynagrodzeniem i uposażeniem. Podobne świadczenie przysługuje żołnierzom odbywającym ćwiczenia wojskowe.

19. Do kogo adresowana jest służba przygotowawcza? Jaki jest czas trwania służby przygotowawczej?

Służba przygotowawcza adresowana jest do osób przeniesionych do rezerwy, w tym żołnierzy rezerwy, którzy dotychczas nie odbywali czynnej służby wojskowej oraz ochotników, którzy zgłoszą się do jej odbycia i nie podlegają obowiązkowi odbycia zasadniczej służby wojskowej (art. 55 ust. 1 pkt 2). Służba przygotowawcza jest formą przygotowania wojskowego osób zgłaszających chęć służby w NSR. Inaczej, służbę przygotowawczą mogą pełnić ochotnicy posiadający uregulowany stosunek do służby wojskowej, a także inne osoby niepodlegające obowiązkowi odbycia zasadniczej służby wojskowej lub przeszkolenia wojskowego, na ich

wniosek lub za ich zgodą. Służby przygotowawczej nie pełni się w okresie trwania obowiązku odbywania zasadniczej służby wojskowej oraz przeszkolenia wojskowego. Stosunek służbowy służby przygotowawczej powstaje w drodze powołania, na podstawie dobrowolnego zgłoszenia się do tej służby.

Do służby przygotowawczej może być powołana osoba niekarana za przestępstwo umyślne, posiadająca obywatelstwo polskie, odpowiednią zdolność fizyczną i psychiczną do pełnienia czynnej służby wojskowej, wiek osiemnastu lat i wykształcenie:

- 1) wyższe, w przypadku kształcenia na potrzeby korpusu oficerów;
- 2) co najmniej średnie, w przypadku kształcenia na potrzeby korpusu podoficerów;
- 3) co najmniej gimnazjalne, w przypadku kształcenia na potrzeby korpusu szeregowych.

Czas trwania służby przygotowawczej wynosi:

- 1) dla żołnierza kształcącego się na oficera – do sześciu miesięcy;
- 2) dla żołnierza kształcącego się na podoficera – do pięciu miesięcy;
- 3) dla żołnierza kształcącego się na szeregowego – do czterech miesięcy.

20. Czy można pełnić służbę przygotowawczą w kilku okresach, a jeżeli tak, to w jakich przypadkach?

Służba przygotowawcza może być pełniona w kilku okresach przez studentów uczelni wyższych, w czasie letnich przerw wakacyjnych.

Szczegółowe warunki, terminy powoływania do służby przygotowawczej, w tym wzór wniosku i dokumenty składane o powołanie do tej służby oraz przypadki i terminy zwalniania z tej służby, przebieg służby przygotowawczej i czas trwania kształcenia określa rozporządzenie Ministra Obrony Narodowej.